

**ВИЩИЙ
АНТИКОРУПЦІЙНИЙ
СУД**

**Аналіз
здійснення судочинства
Вищим антикорупційним судом
у 2020 році
(як судом першої інстанції)**

Київ
2021

ЗМІСТ

1	Загальні обсяги процесуальної діяльності	2
2	Розгляд справ кримінального провадження	5
2.1	Рух справ та їх узагальнені характеристики	5
2.2	Складність справ	7
3	Розгляд процесуальних звернень, поданих в порядку здійснення судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні на стадії досудового розслідування	7
3.1	Клопотання слідчого, прокурора та інших осіб на стадії досудового розслідування	9
3.2	Скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, прокурора під час досудового розслідування	10
3.3	Заяви про відвід	13
4	Розгляд заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами	13
5	Статистика окремих заходів щодо забезпечення розгляду справ	14
6	Висновки	15

Цей аналіз здійснено на підставі звітів за формами № 1-к ВАКС «Звіт Вищого антикорупційного суду про розгляд матеріалів кримінального провадження» (тимчасова), № 1-о ВАКС «Звіт Вищого антикорупційного суду про оперативність розгляду судових справ» (тимчасова), № 1-пп ВАКС «Звіт про осіб, притягнутих до кримінальної відповідальності, та види покарань» (тимчасова), затверджених наказом ВАКС від 20.12.2019 № 127, та відомостей, внесених до автоматизованої системи документообігу суду – комп'ютерної програми «Д- 3».

Метою аналізу є надання кількісних характеристик діяльності ВАКС як суду першої інстанції для оцінки ефективності його правозастосовної роботи та інформування громадськості про результати процесуальної діяльності. В аналізі висвітлено результати процесуальної діяльності ВАКС за 2020 рік.

1. Загальні обсяги процесуальної діяльності

Згідно з положеннями статті 33¹ Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) Вищому антикорупційному суду у 2020 році були підсудні кримінальні провадження стосовно корупційних кримінальних правопорушень, передбачених в примітці статті 45 Кримінального кодексу України (КК України), статтями 206², 209, 211, 366¹ (27.10.2020 визнана неконституційною) КК України, якщо наявна хоча б одна з умов, передбачених пунктами 1-3 частини п'ятої статті 216 КПК України.

З 30.12.2020 відповідно до Закону України від 04.12.2020 № 1074-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення відповідальності за декларування недостовірної інформації та неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» до підсудності Вищого антикорупційного суду віднесено статті 366² та 366³ КК України.

Слідчі судді Вищого антикорупційного суду здійснюють судовий контроль за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальних провадженнях щодо кримінальних правопорушень, віднесених до підсудності Вищого антикорупційного суду.

У 2020 році судочинство у ВАКС як у суді першої інстанції здійснювалося 27 суддями, з яких 9 згідно з рішеннями зборів суддів суду є слідчими суддями.

У звітному періоді в провадженні ВАКС перебувало 11336 справ і матеріалів, а саме:

- 235 кримінальних проваджень, або 2 % загального обсягу справ і матеріалів суду;
- 11091 клопотань, скарг, заяв під час досудового розслідування кримінальних проваджень (98 %);
- 7 заяв про перегляд судових рішень за виключними обставинами;
- 2 заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами;
- 1 клопотання в порядку виконання судового рішення.

Надійшло до ВАКС у звітному періоді 10868 справ і матеріалів, з яких:

- 85 кримінальних проваджень, або 1 % загального обсягу надходження справ і матеріалів до суду;
- 10773 клопотання, скарги, заяви під час досудового розслідування (99 %);
- 7 заяв про перегляд судових рішень за виключними обставинами;

- 2 заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами;
- 1 клопотання в порядку виконання судових рішень.

Кількісний показник закінчених ВАКС проваджень у 2020 році (11006) на 138 одиниць перевищує показник їх надходження (10868), що свідчить про оперативність реагування суду на вхідні об'єми процесуальних звернень.

Частка розглянутих у звітному періоді справ і матеріалів становить 97 % тих, що перебували в провадженні ВАКС. Найбільшу їх частину складають клопотання, скарги, заяви, подані слідчим суддям під час досудового розслідування кримінальних проваджень – 10937 одиниць або 99 % розглянутих справ та матеріалів. Кількість кримінальних проваджень, заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими та виключними обставинами, клопотань, поданих в порядку виконання судових рішень становить 69 одиниць або 1 % усіх закінчених проваджень.

Детальну інформацію щодо розгляду ВАКС кримінальних справ та матеріалів за видами судових рішень відображено в схемі 1.

Схема 1

Закінчено розгляд процесуальних звернень **11006**

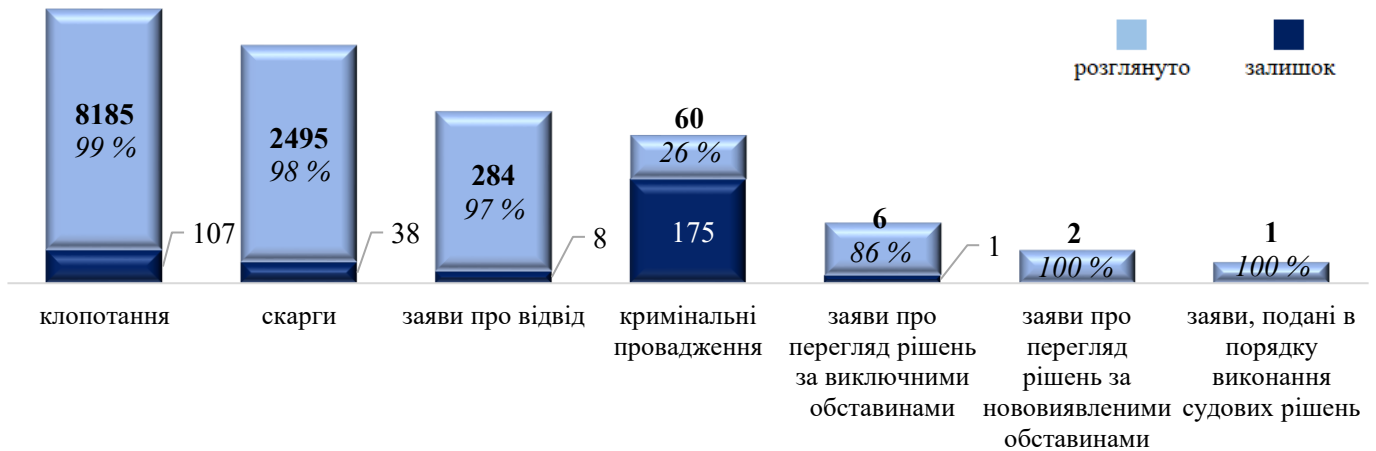
закінчено провадження без розгляду по суті вимог (повернуто, відмовлено у відкритті провадження, залишено без розгляду, закрито провадження, інше)	розглянуто з ухваленням вироку/постановленням судового рішення по суті вимог, заявлених у зверненні (включаючи застосування альтернативного запобіжного заходу)		
	1598 15 %	із ухваленням вироку 22	із задоволенням вимог звернення 7168 76 %

Як свідчать дані схеми 1, кількість процесуальних звернень, розгляд яких відбувся із постановленням судових рішень по суті заявлених вимог, майже у 6 разів перевищує кількість тих, які по суті не розглядалися.

Структуру розгляду кримінальних проваджень ВАКС за видами процесуальних звернень відображено у гістограмі 1.

Гістограма 1

Розгляд кримінальних проваджень ВАКС за їх видами

Кількість кримінальних справ і матеріалів, що залишились нерозглянутими у звітному періоді, становить 330 або 3 % проваджень, що перебували на розгляді ВАКС. За видами процесуальних звернень цей показник розподіляється наступним чином:

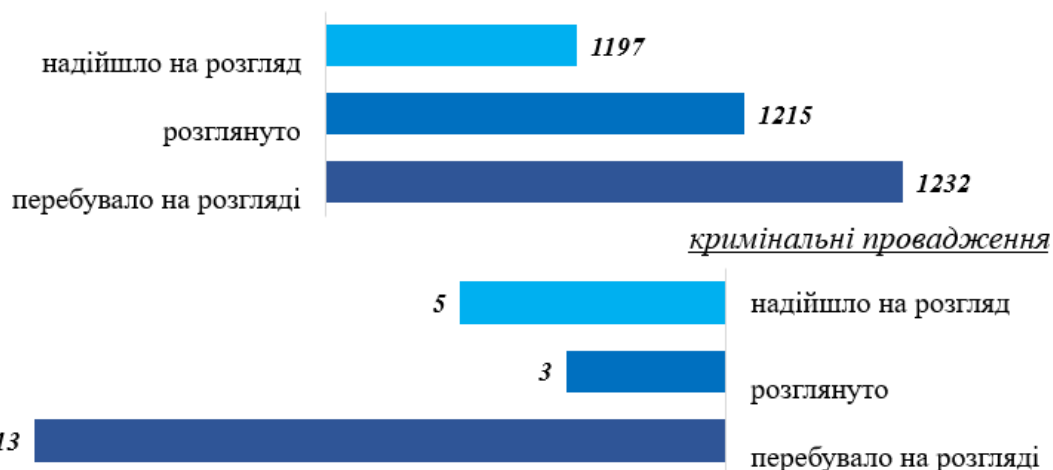
- 175 кримінальних проваджень, або 53 % загальної кількості справ і матеріалів, що залишились нерозглянутими ВАКС станом на 01.01.2021;
- 107 клопотань, або 32 %;
- 39 скарг, або 12 %;
- 8 заяв про відвід, або 2 %;
- 1 заява про перегляд судового рішення за виключними обставинами.

Середні показники надходження справ і матеріалів та їх розгляду суддями ВАКС у 2020 році відображено у гістограмі 2.

Гістограма 2

Середні показники надходження кримінальних проваджень та їх розгляду суддями ВАКС у 2020 році*

клопотання, скарги, заяви під час досудового розслідування

*одного судді за рік

2. Розгляд справ кримінального провадження

2.1. Рух справ та їх узагальнені характеристики

У 2020 році на розгляді ВАКС перебувало 235 кримінальних проваджень стосовно 458 осіб, 231 з яких є провадженнями за обвинувальним актом, 2 – за клопотанням прокурора про закриття кримінального провадження, 2 – за клопотанням про звільнення від кримінальної відповідальності. 85 цих проваджень стосовно 132 осіб надійшли до суду у звітному періоді.

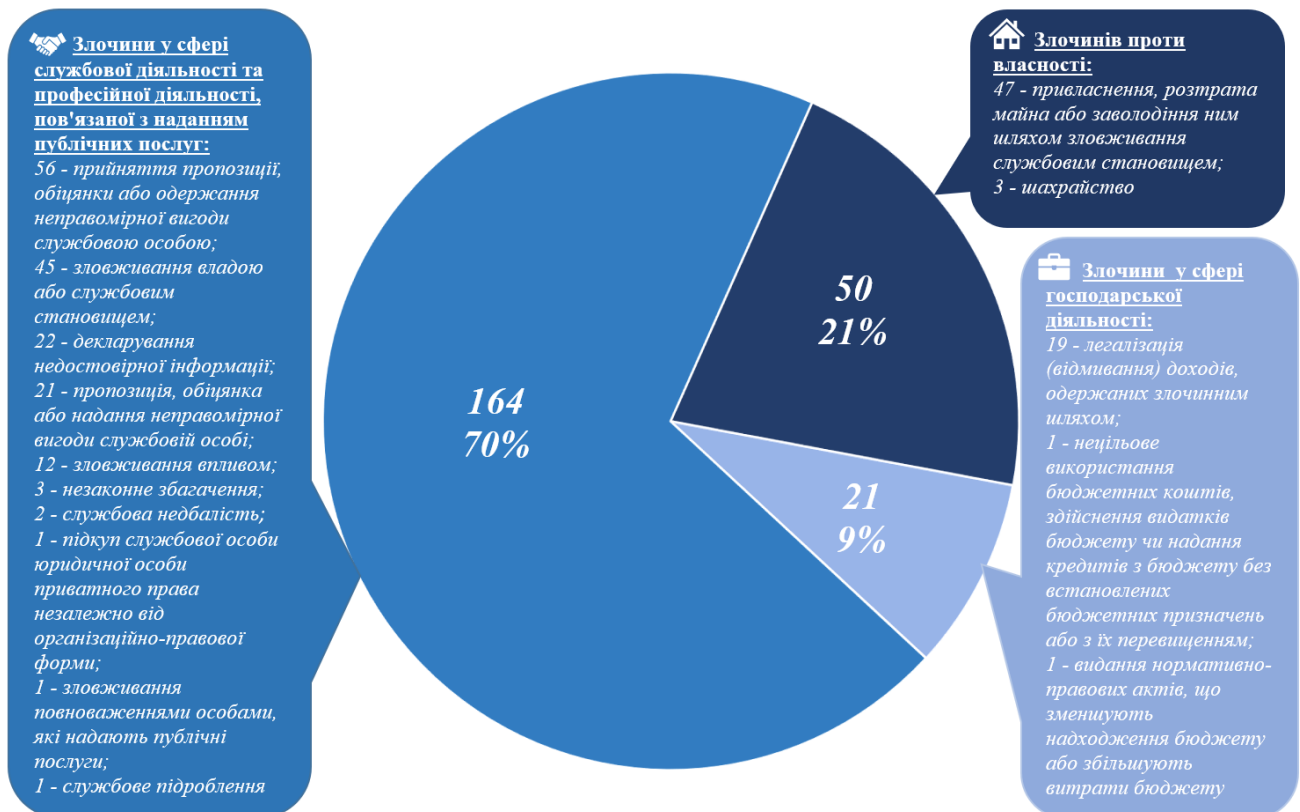
За видами кримінальних правопорушень кримінальні провадження, що перебували на розгляді ВАКС, розподіляються так:

- 50 – проти власності, або 21 % загальної кількості кримінальних проваджень, що перебували на розгляді у звітному періоді;
- 21 – у сфері господарської діяльності (9 %);
- 164 – у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язані з наданням публічних послуг (70 %).

Детальну інформацію про кількість кримінальних проваджень, що перебували на розгляді ВАКС в період у 2020 році, за видами кримінальних правопорушень відображено у діаграмі 1.

Діаграма 1

Інформація про кримінальні провадження, що перебували на розгляді ВАКС, за видами кримінальних правопорушень

Необхідно зазначити, що ВАКС здійснює розгляд кримінальних проваджень про злочини, які класифікуються здебільшого як тяжкі й особливо тяжкі. Кількість проваджень щодо таких злочинів у звітному періоді становила 194 або 83 % від усіх справ суду. Кількість осіб, які обвинувачуються у вчиненні тяжких й особливо тяжких злочинів, – 403 або 88 % усіх обвинувачених у кримінальних провадженнях ВАКС.

Склад обвинувачених осіб у провадженнях ВАКС за видами кримінальних правопорушень характеризується так:

- 160 осіб, або 35 % загальної кількості осіб, провадження стосовно яких перебували на розгляді ВАКС, обвинувачуються у вчиненні кримінальних правопорушень проти власності;
- 249 осіб (55 %) – у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг ;
- 41 особа (9 %) – у сфері господарської діяльності;
- 6 осіб (1 %) – проти громадської безпеки;
- 2 особи – проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочинів проти журналістів.

В провадженні ВАКС у 2020 році перебувало 47 справ стосовно 48 осіб, до яких застосовується особливий порядок кримінального провадження (стаття 480 КПК України).

У досліджуваному періоді ВАКС завершено 60 кримінальних проваджень (26 % тих, що перебували на розгляді) щодо 70 осіб. За результатами розгляду цих справ судом ухвалено:

- 22 вироки (20 – обвинувальних, 2 – виправдувальних), що становить 37 % всіх судових рішень, ухвалених за результатами розгляду кримінальних проваджень;
- 25 ухвал про закриття кримінального провадження, або 42 %;
- 8 ухвал про передачу справ за підсудністю, або 13 %;
- 2 ухвали про повернення справ прокурору, або 3 %;
- 2 ухвали про відмову в задоволенні клопотання прокурора про закриття кримінального провадження, або 3 %;
- 1 ухвалу про відмову в затвердженні угоди про визнання винуватості і повернення обвинувального акта прокурору для продовження досудового розслідування, або 3 %.

Результати розгляду у 2020 році кримінальних проваджень стосовно осіб, до яких застосовується особливий порядок кримінального провадження (стаття 480 КПК України), є такими:

- у 8 справах (53 % справ цієї категорії) ухвалено вироки;
- 1 справу (7 %) повернуто прокурору;
- у 6 справах (40%) провадження закрито.

У 2020 році набрали законної сили судові рішення ВАКС стосовно 31 особи, з них:

- 10 засуджених, або 32 % всіх осіб, рішення щодо яких набрали законної сили;
- 21 особи, провадження стосовно яких закрито, або 68 %.

Ухвалення такої кількості судових рішень про закриття кримінальних проваджень обумовлене, серед іншого, визнанням неконституційною статті 366-1 КК України (декларування недостовірної інформації) Рішенням Конституційного Суду України від 27.10.2020 № 13-р/2020. Так, у 2020 році після ухвалення вказаного Рішення ВАКС

закрито 13 кримінальних проваджень за цією статтею, ще 2 провадження закрито в частині обвинувачення за статтею 366-1 КК України.

До 6 осіб, обвинувальні вироки щодо яких набрали законної сили у 2020 році, застосовано покарання у виді штрафу, 4 осіб звільнено від відбування покарання з випробуванням.

Додаткові міри покарання згідно із зазначеними вироками ВАКС було застосовано до 6 осіб: 5 осіб позбавлено права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, на 1 особу накладено штраф.

Суб'єктний склад засуджених осіб, вироки щодо яких набрали законної сили у 2020 році, за заняттями на момент вчинення злочину є таким: 2 суддів, 2 народних депутатів, 3 адвокатів, 2 керівників підприємств та 1 особа, яка здійснювала іншу діяльність.

Станом на 01.01.2021 в провадженні ВАКС перебувають 175 кримінальних проваджень стосовно 388 осіб.

2.2. Складність справ

Наказом Державної судової адміністрації України від 21 грудня 2018 року № 622 «Про затвердження Загального класифікатора спеціалізацій та категорій справ» затверджено, зокрема, коефіцієнти складності справ за категоріями – від 6 до 55.

Для суду першої інстанції цей нормативний акт встановлює коефіцієнт складності кримінального провадження з обвинувальним актом щодо злочинів проти власності – 35, щодо злочинів у сфері господарської діяльності – 45, щодо злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язані з наданням публічних послуг – 50. Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб (стаття 480 КПК України) має найвищий коефіцієнт складності – 55.

Класифікація справ за коефіцієнтами складності показує, що середній коефіцієнт складності кримінальних проваджень, які перебували на розгляді ВАКС у 2020 році, становить 46, найвищий коефіцієнт складності 55 – у 20% справ.

Отже, з огляду на предметну підсудність ВАКС, категорії осіб, справи щодо яких розглядає суд, коефіцієнти складності справ за категоріями, можна констатувати, що ВАКС розглядає найбільш складні категорії кримінальних проваджень.

За кількістю обвинувачених осіб кримінальні провадження, що перебували на розгляді ВАКС у 2020 році, характеризуються так:

- 207 справ стосовно 1-3 осіб,
- 26 справ – стосовно 4-9 осіб.

3. Розгляд процесуальних звернень, поданих в порядку здійснення судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні на стадії досудового розслідування

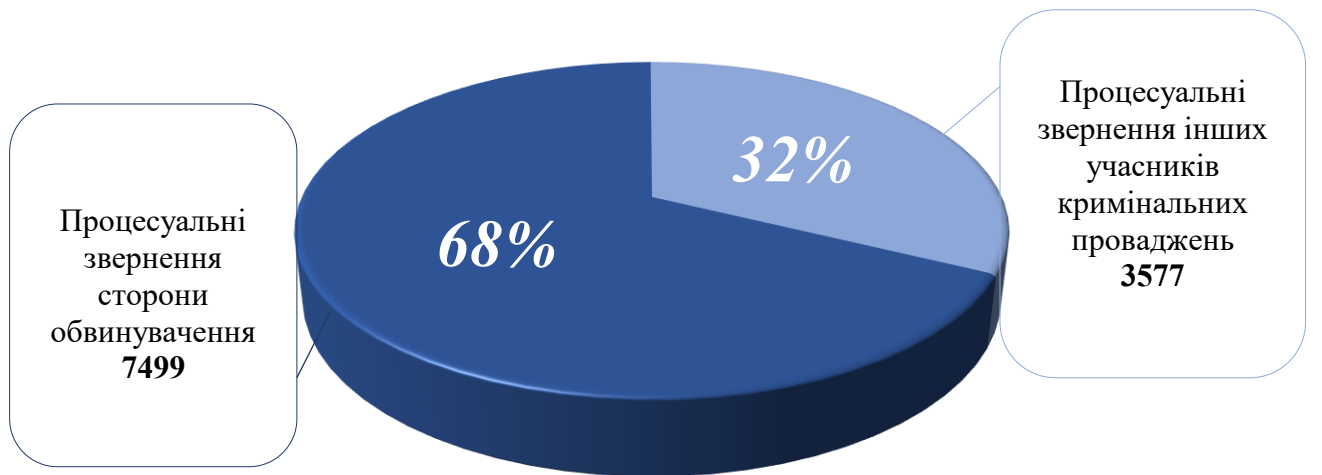
На розгляді ВАКС у 2020 році перебувало 11091 клопотань, скарг та заяв, поданих на стадії досудового розслідування кримінальних проваджень. Безпосередньо у звітному періоді до суду надійшло 10773 таких клопотань, скарг та заяв.

За видами зазначені процесуальні звернення, що перебували в провадженні суду у звітному періоді, розподіляються так: 8265 клопотань, або 74 % проваджень цієї категорії, 2534 скарги (23 %) та 292 заяви про відвід (3 %).

Показово, що сторона обвинувачення зверталась до ВАКС під час досудового розслідування вдвічі частіше, ніж інші учасники кримінальних проваджень.

Діаграма 2

Співвідношення процесуальних звернень учасників кримінального провадження

Таке співвідношення обумовлено тим, що органи досудового розслідування обмежені в самостійному прийнятті рішень щодо застосування заходів забезпечення кримінального провадження, проведенні слідчих дій, негласних слідчих (розшукових) дій, тощо і звернення до суду з клопотаннями про надання дозволу на здійснення відповідних заходів на стадії досудового розслідування є одним із основних процесуальних інструментів для досягнення цілей розслідування. Зазначений механізм передбачено законодавцем з метою дотримання вимог кримінального процесуального законодавства та контролю за дотримання прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні. З урахуванням викладеного, активність звернення до суду сторони обвинувачення під час досудового розслідування у кримінальному провадженні завжди прогнозовано висока.

Кількість проваджень за клопотаннями, скаргами, заявами, розгляд яких завершено у 2020 році, становить 10937, або 99 % від загальної кількості зазначених матеріалів, що перебували на розгляді ВАКС. За результатами розгляду зазначених звернень:

- 9381 провадження закінчено розглядом по суті вимог звернення (86 % завершених);
- 796 звернень повернуто заявникам (7 %);
- у 760 справах ухвалено інші рішення (7 %).

Станом на 01.01.2021 залишок нерозглянутих проваджень становить 154 клопотання, скарги та заяви або 1 % таких звернень, що перебували на розгляді в суді у звітному періоді.

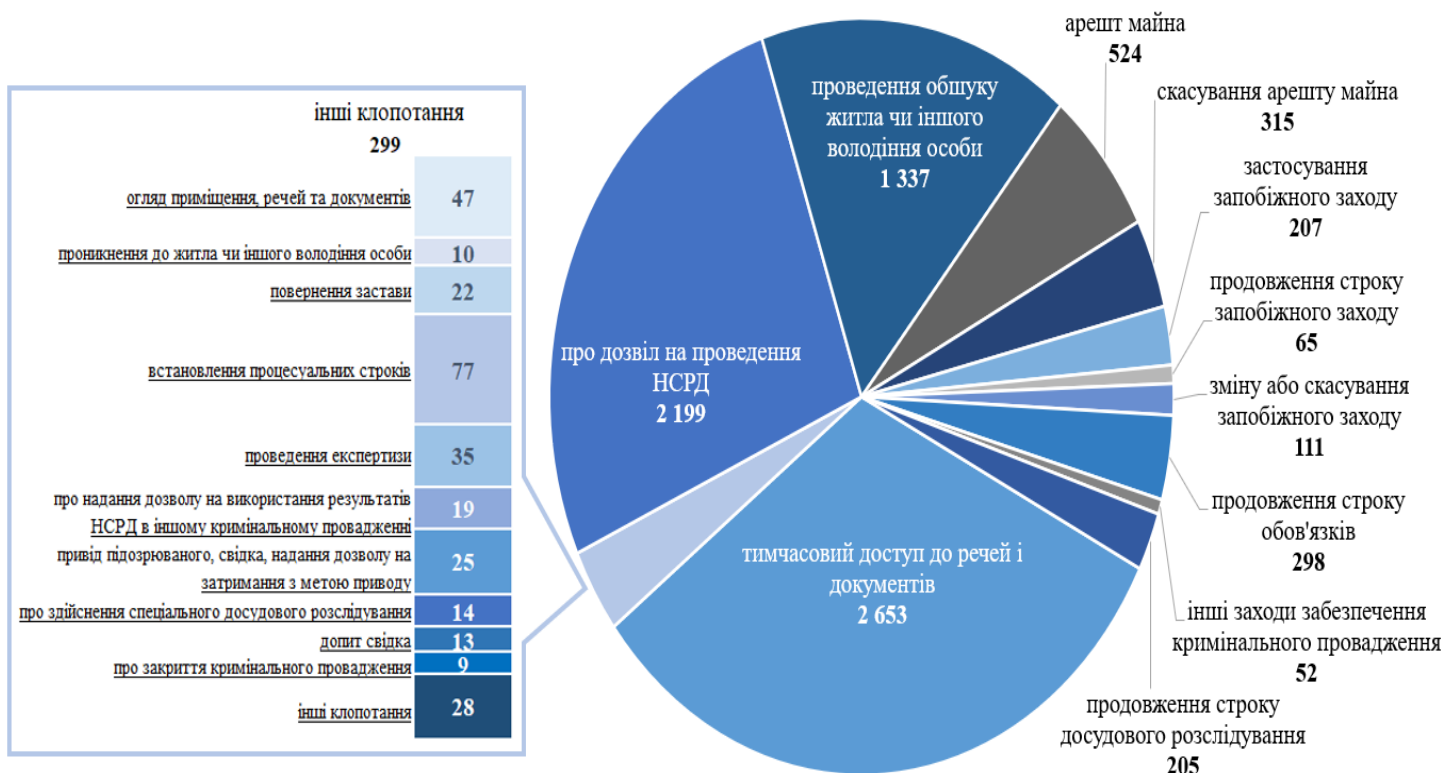
3.1. Клопотання слідчого, прокурора та інших осіб на стадії досудового розслідування

У 2020 році на розгляд слідчих суддів ВАКС надійшло 8130 клопотань під час досудового розслідування. Із урахуванням залишку попереднього звітного періоду всього у провадженні суду перебувало 8265 клопотань слідчого, прокурора та інших осіб.

Детальну інформацію щодо структури клопотань, що перебували на розгляді ВАКС, за категоріями наведено в діаграмі 3.

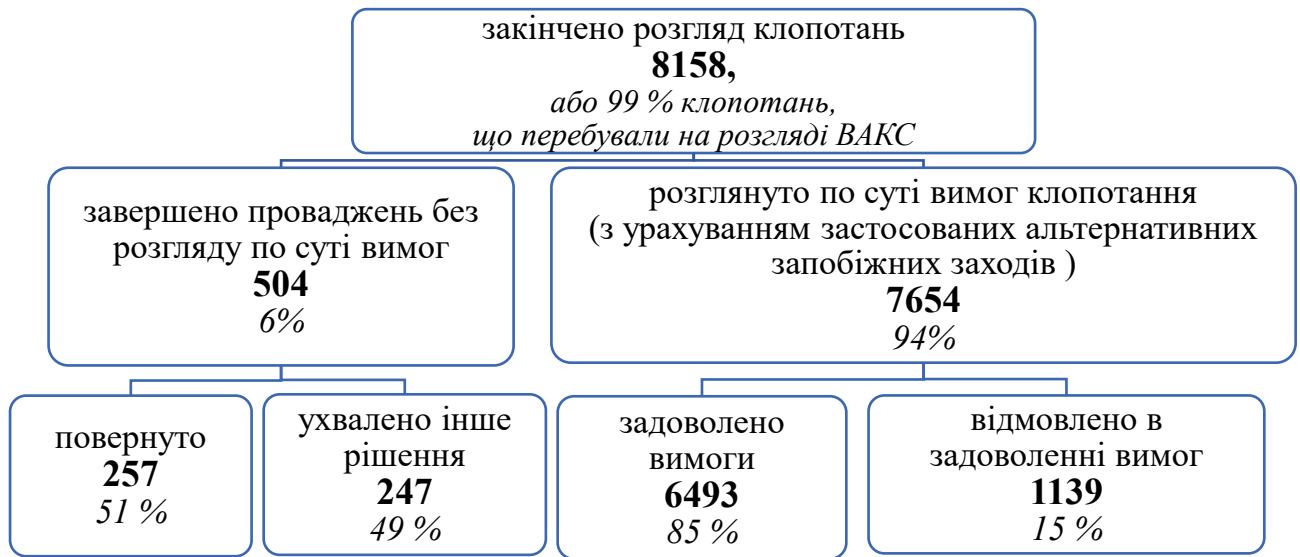
Діаграма 3

Структура клопотань, що перебували на розгляді ВАКС, за категоріями

У 2020 році ВАКС розглянуто 8158 клопотань, що становить 99 % клопотань, що перебували на розгляді ВАКС у 2020 році.

Структуру результатів розгляду клопотань наведено у схемі 2.

З наведених даних вбачається, що слідчі судді ВАКС за результатами розгляду клопотань під час досудового розслідування майже у 6 разів частіше приймали рішення про задоволення (у тому числі часткове) вимог, заявлених у клопотаннях, ніж про відмову у задоволенні, а відмовляли у задоволенні вимог кожного сьомого розглянутого звернення. Повернення клопотання у зв'язку із недодержанням заявниками процесуальних вимог відбулося у 3% таких звернень.

За результатами розгляду клопотань про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою слідчими суддями ВАКС було задоволено 53% клопотань, що перебували на розгляді, у 17 випадках замість цього запобіжного заходу було застосовано альтернативні.

Розгляд клопотань про встановлення процесуальних строків завершився прийняттям слідчими суддями рішень про задоволення вимог клопотання у 47% звернень.

Слідчими суддями відмовлено у проведенні обшуку житла чи іншого володіння особи за 219 клопотаннями, в арешті майна – у 38 справах, задоволено вимоги клопотань про скасування арешту майна у 79 випадках.

Результати розгляду по суті звернення клопотань про проведення експертизи розділилися майже порівну: 54 % – задоволено, 46 – відмовлено.

Станом на кінець звітнього періоду нерозглянутими залишилися 107 клопотань, або 1 % загальної кількості клопотань, що перебували на розгляді ВАКС.

3.2. Скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, прокурора під час досудового розслідування

Дієвим механізмом захисту прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні є звернення до суду зі скаргами на дії, рішення чи бездіяльність слідчого, прокурора під час досудового розслідування, передбачене статтею 303 КПК України.

У 2020 році на розгляді слідчих суддів ВАКС перебувало 2534 скарги, подані учасниками кримінального провадження на стадії досудового розслідування, з яких 2353 надійшли у звітному періоді.

Структуру скарг, поданих в порядку здійснення судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальних провадженнях, що перебували на розгляді, за їх категоріями наведено в діаграмі 4.

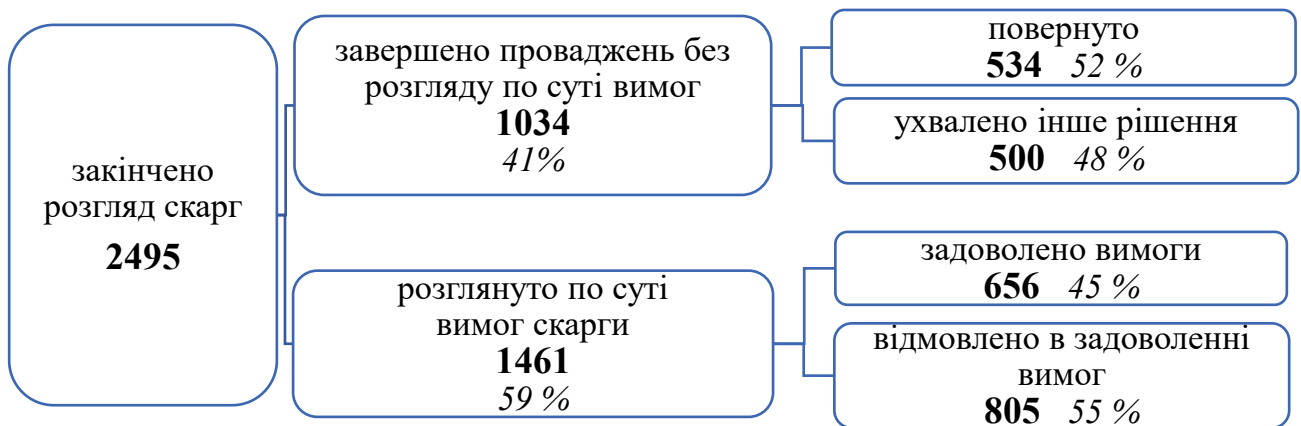
Діаграма 4

Найчастіше (у 75% скарг) заявники оскаржували бездіяльність слідчого, прокурора, серед якої така, що полягає у невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань після отримання заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення, складає 33 % від загальної кількості скарг.

У звітному періоді слідчими суддями ВАКС закінчено розгляд у 2495 провадженнях за скаргами, що становить 98 % всіх процесуальних звернень такого виду, які перебували на розгляді в суді.

Детальну структуру судових рішень, ухвалених слідчими суддями ВАКС за результатами розгляду скарг, наведено в схемі 3.

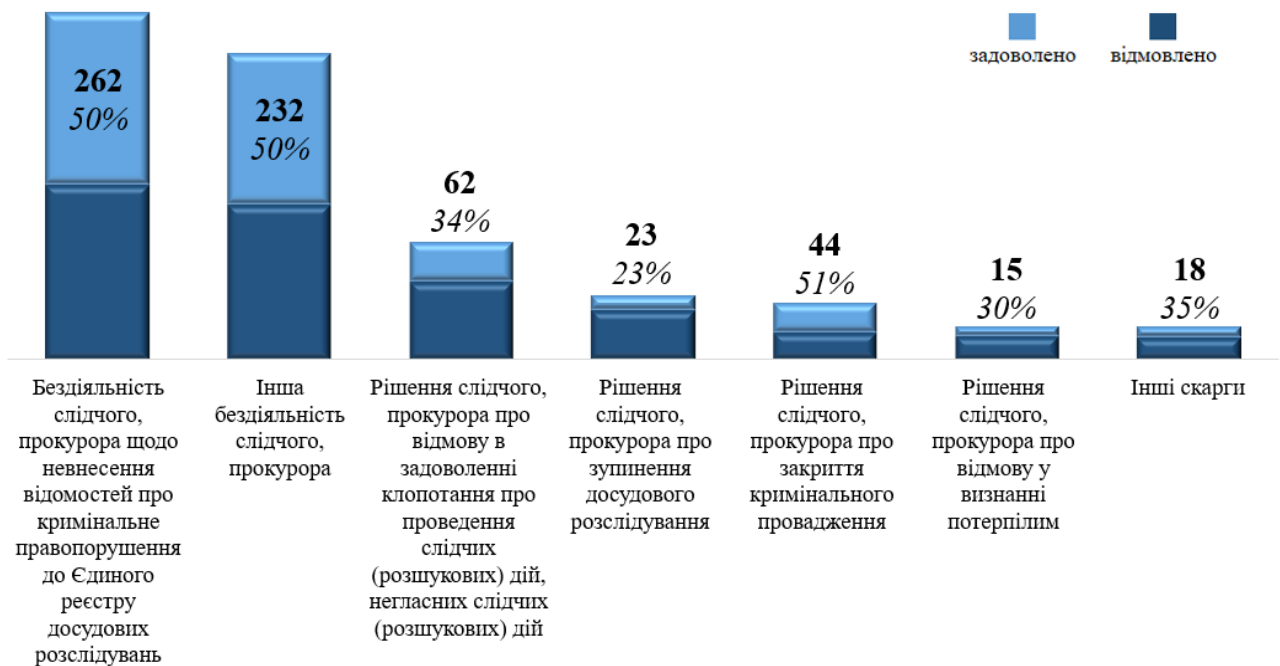
Як вбачається зі схеми, результати вирішення питання щодо обґрунтованості вимог процесуального звернення розподілилися майже порівну, а кожна п'яту скаргу повернуто заявникам у зв'язку із недодержанням процесуальних вимог, встановлених КПК України.

Аналіз результатів розгляду звернень, що надходять до ВАКС в порядку статті 303 КПК України, по суті заявлених вимог дає можливість отримати ясну картину для розуміння ефективності такого інструменту захисту прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні як оскарження рішень, дій чи бездіяльності слідчого та прокурора до суду під час досудового розслідування.

Детальну інформацію щодо кількісних показників задоволення вимог скарг відображено у гістограмі 3.

Гістограма 3

Кількість скарг досудового розслідування, розгляд яких закінчився задоволенням вимог

Середній відсоток скарг, які розглянуто з постановленням ухвал про задоволення вимог, становить 45 %, що свідчить про досить високий рівень встановлених під час досудового розслідування порушень з боку слідчого та прокурора та належний контроль слідчих суддів за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальних провадженнях.

21 % скарг (534), поданих до ВАКС, повернуто заявникам через недотримання вимог процесуального законодавства, що вказує на неналежну підготовку заявниками процесуальних документів та, крім цього, призводить до неефективного витрачання потенціалу суду, оскільки прийняття таких процесуальних рішень та здійснення пов'язаних з ними дій потребують певних затрат робочого часу та матеріальних ресурсів, однак завдань кримінального провадження не вирішують.

Станом на кінець звітної періоду нерозглянутими залишилися 39 скарг, або 2 % загальної кількості скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, прокурора під час досудового розслідування, що перебували на розгляді ВАКС.

3.3. Заяви про відвід

У 2020 році на розгляді ВАКС перебувало 292 заяви про відвід слідчого судді, прокурора, детектива (групи детективів, слідчого), експерта/спеціаліста або самовідвід слідчого судді під час досудового розслідування, 290 з яких надійшли у звітному періоді.

Так, на розгляд слідчим суддям подано:

- 222 заяви про відвід судді, або 76 % всіх заяв про відводи, що перебували на розгляді ВАКС;
- 15 заяв про самовідвід судді (5 %);
- 30 заяв про відвід детектива (групи детективів, слідчого) (10 %);
- 20 заяв про відвід прокурора (7 %);
- 3 заяви про відвід експерта/спеціаліста (1 %).

У досліджуваному періоді закінчено розгляд 284 заяв про відвід, або 97 % таких звернень, що перебували на розгляді в суді. Задоволенням вимог заяв про відвід закінчився розгляд 16 заяв, з яких 9 – про самовідвід слідчого судді.

5 заяв про відвід повернуто у зв'язку з неналежним їх оформленням, за результатами розгляду 13 заяв ухвалено інші рішення (закрито провадження, залишено без розгляду та інші).

У задоволенні вимог 250 заяв відмовлено. Частка заяв учасників кримінального провадження, залишених без задоволення (97% розглянутих по суті), свідчить про невмотивованість заявлених відводів та їх спрямованість на затягування процесу здійснення кримінальних проваджень.

Нерозглянутими станом на 01 січня 2021 року залишилися 8 заяв про відвід.

4. Розгляд заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими й виключними обставинами

У 2020 році на розгляді у ВАКС перебувало:

- 7 заяв про перегляд судових рішень за виключними обставинами;
- 2 заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами.

Розгляд обох заяв про перегляд судових рішень ВАКС за нововиявленими обставинами завершено поверненням звернень заявникам через відсутність підстав для такого перегляду, передбачених КПК України.

7 заяв про перегляд судових рішень за виключними обставинами, що надійшли на розгляд у 2020 році, подані у 5 кримінальних провадженнях за статтею 366-1 КК України (декларування недостовірної інформації). Підставою для подання заяв стала встановлена Конституційним Судом України неконституційність статті 366-1 КК України (Рішення Конституційного Суду України від 27.10.2020 № 13-р/2020).

У 2020 році закінчено провадження за 6 зазначеними заявами (85%), що перебували на розгляді ВАКС: 1 заяву повернуто заявнику, 5 заяв розглянуто по суті заявлених вимог.

За результатами перегляду судових рішень ВАКС за виключними обставинами скасовано 3 вироки, ухвалені за статтею 366-1 КК України, та закрито провадження у справах.

Станом на 01.01.2021 на розгляді ВАКС перебуває 1 заява про перегляд судового рішення за виключними обставинами.

5. Статистика окремих заходів щодо забезпечення розгляду справ

Для забезпечення своєчасного розгляду проваджень, що перебували у ВАКС у 2020 році, призначено 14149 судових засідань. Зокрема, для розгляду кримінальних проваджень – 3189, з яких 754 – у підготовчому провадженні та 2435 – на стадії судового розгляду. 10960 судових засідань призначено для розгляду клопотань, скарг і заяв під час досудового розслідування.

Під час розгляду 235 кримінальних справ і матеріалів судове провадження здійснювалося із застосуванням режиму відеоконференції.

Як відомо, на тривалість розгляду справ, окрім їх складності, впливають багато чинників, одним з яких є процесуальна поведінка учасників провадження. У зв'язку з цим необхідно звернути увагу на факти неприбуття учасників кримінальних проваджень у судові засідання. З цієї причини у 2020 році не відбулося 1501 судове засідання. Кількісні показники неприбуття в судові засідання розподілилися між учасниками судових проваджень так:

- 96 – заявники, представники заявників та осіб, що подали клопотання, скарги або заяви до суду під час досудового розслідування, або 6 %;
- 165 (з них 155 – під час досудового розслідування) – прокурори та детективи, або 11 %;
- 170 – обвинувачені, або 11 %;
- 184 (з них 144- під час судового провадження) – захисники/адвокати, або 12 %;
- 772 – усі учасники провадження, або 51 %, інші неприбуття – 114.

Клопотання учасників процесу у 2020 році стали причинами відкладення розгляду, оголошення перерви у 1507 судових засіданнях. З них клопотання сторони захисту становлять 795, сторони обвинувачення – 411.

З метою підвищення оперативності судового розгляду, суддями ВАКС вживаються відповідні заходи, зокрема: застосування приводів обвинувачених та свідків (8), накладення грошових стягнень (3) та вжиття інших заходів, як то надання доручень центрам безоплатної правової допомоги щодо призначення захисників обвинуваченим,

звернення до компетентних органів щодо неналежної процесуальної поведінки учасників провадження (у 28 справах), тощо.

Під час розгляду кримінальних проваджень судом застосовувалися заходи забезпечення кримінального провадження (21), надано 15 доручень органам пробації про складання досудової доповіді.

6. Висновки

Загалом у 2020 році ВАКС розглянуто більше 11 тисяч справ і матеріалів, зокрема, завершено розгляд 60 кримінальних проваджень та 10937 клопотань, скарг, заяв під час досудового розслідування.

Майже 9,5 тисяч справ і матеріалів вирішено по суті (з ухваленням вироку або постановленням ухвали за вимогами клопотання, скарги, заяви). Так, у 2020 році ВАКС ухвалено 22 вироки та 9386 рішень по суті клопотань, скарг і заяв під час досудового розслідування.

Ініціатором процесуальних звернень до ВАКС найчастіше (у 68%) ставала сторона обвинувачення, що пояснюється необхідністю отримання дозволу слідчого судді на проведення слідчих дій, негласних слідчих (розшукових) дій, тощо та застосування заходів кримінального провадження.

Кількість нерозглянутих на кінець звітнього періоду кримінальних справ і матеріалів, становить 330 або 3 % проваджень, що перебували на розгляді ВАКС протягом року. Такий результат на 30% менший від залишку справ 2019 року та свідчить про прискорення реагування суду на вхідні об'єми звернень.

Усі справи, що перебувають на розгляді у ВАКС, мають коефіцієнт складності за категоріями вище за середній, 20% справ – найвищої категорії складності; 83 % кримінальних проваджень здійснюються щодо тяжких та особливо тяжких злочинів, 41 % справ стосуються кількох обвинувачених та кількох кримінальних правопорушень. Незважаючи на складність справ, та інші негативні обставини, які впливають на розгляд, ВАКС вживає всіх необхідних заходів до справедливого розгляду справ у розумні строки.

Показник відсотка розгляду ВАКС справ, розрахований за методикою, наведеною в Системі оцінювання роботи суду: стандарти, критерії, показники та методи, затвердженою та рекомендованою судам для застосування рішенням Ради суддів України від 2 квітня 2015 року № 28, у 2020 році становить 101%, що свідчить про успішність та ефективність процесуальної роботи суду.

Середньомісячні значення надходження та розгляду ВАКС справ підтверджують стабільність та системність роботи ВАКС зі здійснення судочинства, інтенсивність темпів розгляду справ: середньомісячне надходження до ВАКС у звітному періоді становить 906 справ та матеріалів, розгляд – 917.

***Відділ судової статистики,
аналітичної роботи
та узагальнення судової практики***